

Millî Şef, İstanbullu Şerefleendiriyor

Türk - Alman dostluk muahedesi tasdik edilmek üzere Büyük Millet Meclisine sevk edildi

Millî Şefimizle Alman Devlet Reisi Führer arasında samimî dostluk telgrafları teati edildi

Civarımızda yeni fırtına alâmetleri

Romanyada ve Finlândiya-daki kaynaşmalar şuna delalet ediyor ki Sovyetlere karşı umumî bir tazyik hazırlanmaktadır.

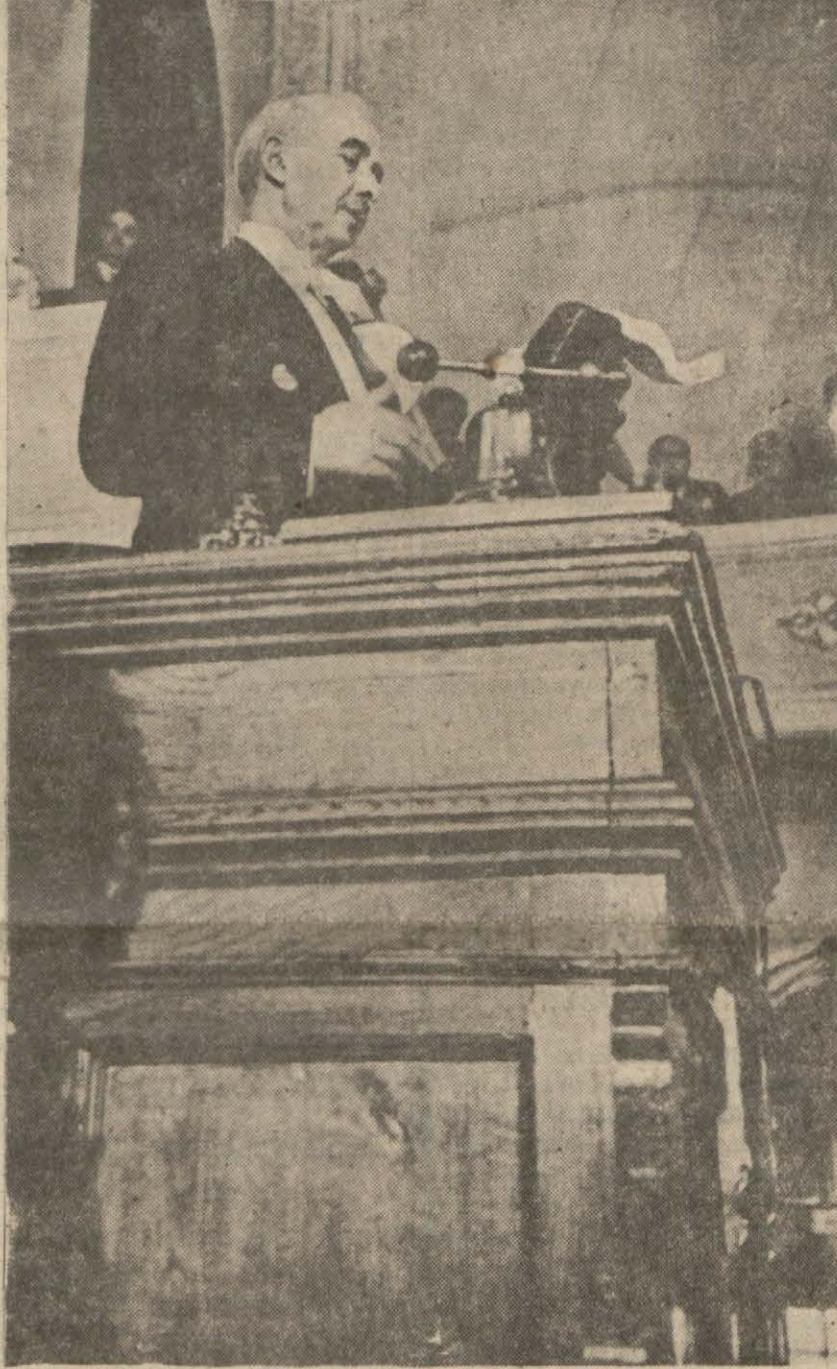
Yazan: Ahmet Emin YALMAN

Avrupanın şarkında silâh şakırtıları duyuluyor. Bir taraftan Romanyada, diğer taraftan Finlândiyada harp tedbirleri alınmakta ve harp havası esmektedir.

Bu memleketlerden ikisi de pek yakın zamanlarda Sovyetlere arazi terketmiş memleketlerdir. İkisinde de topraklarını geri almak arzusu bulunabilir. Fakat ne Romanyanın, ne de Finlândiyanın kendi teşebbüsü ile Sovyetleri tehdit edeceği haraba gelemez. Pek belli ki her iki memleketteki hareketler de, Sovyet hududuna yapılan Alman sevkıyatı da umumî bir Alman tazyik plânının neticesidir.

Almanya, böyle bir askeri tazyik neticesinde Sovyetlerden ne koparmak istiyor? Mesele yalnız iktisadî menfaatler temininden mi ibarettir, yoksa arazi Rus ham madde menbalarının ve nakliye sisteminin Almanya lehine herhangi bir şekilde tensik ve kontrolü, arazi meseleleri, Alman askerine Asyanın cenubuna doğru geçit vermek imkânları karışacak mıdır? Sovyetler Alman talepleri karşısında hangi noktaya kadar fedakârlık etmeyi göze alabilirler? Hangi noktadan itibaren harp, kendilerine, belâların daha ehvenî gibi görünmeye başlar? Henüz bilmiyoruz. Almanların niyeti ve gayesi hakkında da elde müsbet malûmat yoktur. Ortada dolayan rivayetler meseleyi aydınlatacak yerde daha karanlık bir hale sokuyor. Zaten bu rivayetler de birbirine taban tabana zıttır. Almanların maksadı, kendi yiyecek, benzin ve diğer ham madde stoklarını harbin uzun sürmesi ihtimali karşısında çoğaltmak mıdır? İngiltere adalarına yapacakları bir taarruzu, dikkati şarka çekmek suretile, örtmek midir? Yoksa Avrupa kıtasına ait nizamı kendi bakımlarından iktidaren kurtarmak için şimdiden komünizimle kat'i bir hesap görmek ve bu suretle de İngiltere ve Amerikada Komünizme dönüşen olan sınıflarla yakınlık kurmak ve bir sulh için bu şekilde müsterek bir zemin hazırlamak mıdır? Bunların hepsi bu saniyede meçhuldür. Herkes kendi meyil ve arzusunun istediği tefsire girişmekte şimdilik serbesttir.

Bütün bu ihtimaller ve hazırlıklar karşısında bizim rolümüz seyirci rolüdür. Fakat çok alakalı, çok dikkatli, çok ihtiyatlı bir seyirci... Kendi topraklarımız haricinde nüfuz sahibi olmak, başkalarına tahakküm etmek, yeni arazi kazanmak gibi (Devamı Sa. 5, Sü. 7-de) */*

Millî Şefimizin Millet Meclisi kürsüsünde alınmış bir resimleri

Millî Şef'ten B. Hitler'e

Ankara, 20 (A.A.) — Türk - Alman dostluk muahedesi akdi münasebetle Reisi Cümhur İsmet İnönü ile Alman Reichi Führer şansöyesi Adolf Hitler arasında telgraflar teati edilmiştir.

Ekselâns Adolf Hitler

Alman Reich'i Führer Şansöyesi

BERLİN

Türkiye ile Almanya arasında samimî ve hakiki dostluğu temhir eden muahedenin imzası münasebetle, Ekselânsınıza tam memnuniyetimin ifadesini bildirmekle bilhassa bah-tiyarım.

Bugün, iki memleketimiz ve milletlerimiz, karşılıklı bir imtad devresine, daima orada kalmak kati azmle giriyorlar. Bu mesut fırsattan bilistifade, size dostluğumun bütün teminatını yolluyorum, Bay Şansölye.

Ankara, 18 Haziran 1941

İsmet İnönü

Millî Şef Türk Tarih Kurumunda

Ankara, 20 (A.A.) — Türk Tarih Kurumunun hâmi reisi Millî Şef İsmet İnönü bugün Tarih - Dil ve Coğrafya Fakültesi

Amerika ile Mihver arasında hâdiseler

Vaşington, 20 (A.A.) — Reuters:

B. Roosevelt, kongreye gönderdiği bir mesajda, Robin Moor Amerikan vapurunun bir Alman

(Devamı Sa. 5, Sü. 1 de) X/X

Avam kamarası yakında gizli bir toplantı yapacak

Londra, 20 (A.A.) — Reuters:

Avam kamarası, yakında gizli bir celsede ticaret donanması vaziyetini ve Atlantik muharebesini müzakere edecektir.

(Devamı: Sa. 5, Sü. 6 da) —

Ankara, 20 (Telefonla) — Cümhurreisimiz İsmet İnönü, bu akşam saat 22 de hususî trenlerle İstanbul'a hareket etmişlerdir. Cümhurreisimizi istasyonda Başvekil, Büyük Millet Meclisi Reisi, Vekiller ve kalabalık bir halk kütlesi uğurlamışlardır. Cümhurreisimiz, İstanbul'dan Yalova'ya gidecekler ve bir müddet orada istirahat edeceklerdir.

Ankara, 20 (Telefonla) — Almanya ile akdedilen dostluk anlaşması tasdik edilmek üzere Büyük Millet Meclisine verilmiştir. Anlaşma pazartesi günü, meclis umumi heyetine sevk edilecektir.

Millî Şef, Millet Meclisinde

Ankara, 20 (Telefonla) — Bugün öğleden sonra Cümhurreisimiz Büyük Millet Meclisini teşrif ederek mesai odalarında bir müddet meşgul olmuşlardır.

Türk - Alman Hariciye Vekilleri arasında teati edilen telgraflar

Ankara, 20 (A.A.) — Türk - Alman dostluk muahedesi akdi münasebetle, Hariciye Vekili Şükrü Saracoğlu ile Alman Hariciye Nazırı von Ribbentrop arasında telgraflar teati olmuştur:

Ekselâns von Ribbentrop

Hariciye Nazırı

BERLİN

İki memleketimiz ve milletlerimiz arasında samimî dostluğu ve tam karşılıklı imtadı tesmen teyit eden Türk - Alman muahedesi, Ekselâns von Papan ile imzalanmış olduğumuzu Ekselânsınıza bildirmekle bilhassa bah-tiyarım.

Bu mesut neticeden sevinerek bu hususta Ekselânsınıza en hararetili ve samimî tebriklerimi bildirirken dostluğumun bütün ifadesini beyan etmek isterim

Saracoğlu

Ekselâns Şükrü Saracoğlu

Hariciye Vekili

ANKARA

Alman - Türk muahedesi imzalanmış olduğunu bildiren ve bu münasebetle samimî tebriklerinizi ifade eden Ekselânsınızın telgrafına cevaben, ben de bu muahedenin aktinden dolayı en hararetili ve samimî memnuniyetimi size bildiririm. Bu hususta en samimî tebriklerimin kabulünü rica ederim.

Bu muahede sayesinde, iki memleketimiz ve milletlerimiz arasındaki dostluk ve karşılıklı tam imtadın mühürlenmiş olacağı hususundaki derin kanaatle hareket ederek kendimi ekselânsınıza en dostane bir tarzda bağışlıyorum.

Ribbentrop

Dostluk paktı

Alman matbuatı
Hararetili neşriyate devam ediyor

Bir gazete:

"İsmet İnönü, Almanların kalbini fethetmiştir," diyor

İtalyanlar

Memnuniyetlerini bildirerek Türk - İtalyan dostluğundan bahsediyorlar

Berlin, 20 (A.A.) — Perşembe akşamı gazeteleri, pakt hakkında bir kaç sütun üzerine tefsirler neşrinde devam etmekte ve makalelerini Reisi Cümhur İsmet İnönü'nün ve Hariciye Vekili Şükrü Saracoğlu'nun fotoğrafları ile süslemektedir.

B. Saracoğlu'nun beyanatı, en (Devamı: Sa. 5, Sü. 3 te) /-/-

Almanya - Sovyetler

Moskova radyosu
Gerginliğe bir telmihte bulunmuyor

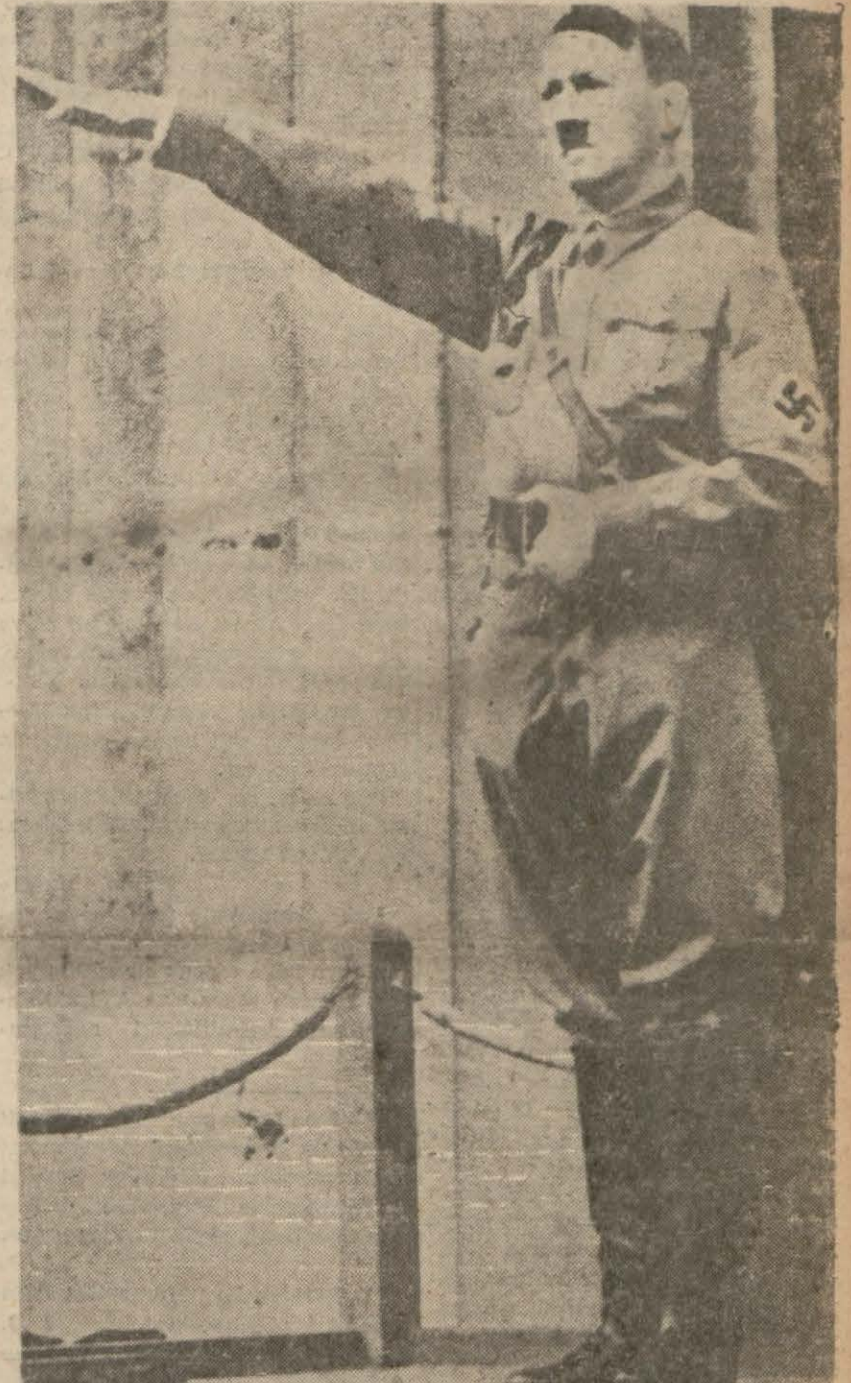
Amerika

Şayialar, mihverlin maksadını gizlemek manevrası

Helsinki

Moskova - Lenin-grad hattında mühim kuvvetler görülmüş

Londra, 20 (A.A.) — Bu sabah Moskova radyosu, neşriyatında, enternasyonal gerginliğe ve herhangi harp hazırlıklarına hiç bir telmihte bulunmamıştır. Moskova radyosu tarafından verilen bir haber, Sovyet - Finlândiya hududunda Kareli berzahındaki kaplıcaların mevsim icabı (Devamı: Sa. 5, Sü. 7 de) /-/-

Alman Devlet Reisinin Rayışta g' selamlarken alınmış bir resmi

B. Hitler'den Millî Şef'e

Ankara, 20 (A.A.) — Türk - Alman dostluk muahedesi akdi münasebetle Reisi Cümhur İsmet İnönü ile Alman Reichi Führer şansöyesi Adolf Hitler arasında telgraflar teati edilmiştir.

Ekselâns İsmet İnönü

Türkiye Reisi Cümhuru

ANKARA

İki memleketimiz arasındaki samimî dostluğu teyit eden Alman Türk muahedesi imzası münasebetle, benim de bu muahedenin aktinden dolayı en büyük memnuniyeti hissetmekte olduğumu, dostane telgrafınıza cevaben, Ekselânsınıza bildiririm. Ben de iki memleketimizin bundan böyle devamlı bir karşılıklı imtad devresine girdiği hususundaki kanaatinize iştirak ediyorum.

Dostane hissiyatınızın teminatından dolayı size teşekkür eder ve ben de size aynı dostane hislerimi en hararetili bir surette tekrarlarım.

Berlin: 19 Haziran 1941

Adolf Hitler

Örfî idare, altı ay daha uzatıldı

Ankara, 20 (A.A.) — Büyük Millet Meclisi bugün Şemsettin Günaltayın başkanlığında toplanmış ve celsenin açılmasını müteakip İstanbul, Edirne, Kırklareli, Tekirdağ, Çanakkale, Kocaeli vilayetlerinde 23 ilkinin 940 tarihinde ilân ve Büyük Millet

Meclisinin kararları ile üçer ay temdit edilmiş olan örfî idarenin hitamından itibaren altı ay daha uzatılmasına müsaade olunması hakkındaki Başvekil tezkeresi okunmuş ve ittifaqla kabul edilmiştir.

Timürleng'in iskeleti bulundu

Semerikand, 20 (A.A.) — 19 lenk'e ait olduğu anlaşılmıştır. Timür'ün kafatası iyi muhafaza edilmemiştir. Çünkü lâhdin içine su sızmıştır. İlmî heyet Timür'ün kemiklerini tetkike devam etmektedir.

Türk

Tarihinde casuslar

Türk casuslarından Uzun Sevindik macerası

Yazan: İhsan BORAN

- 1 -

Sultan Murat Hüdavendigâr zamanında Türk ordusu Sofya kalesini de muhasara etmişti. Muhasara birkaç sene uzamış, kale fethedilememişti. 784 senesinin son baharı başlamıştı. Kaleyi düşürmek için yelden hızlı kaçan at, zırhlara sarılmış düşmanı ikiye bölen pala, göz ve yürek pekiği yetismiyordu. Kale duvarları nuhkendi. Bu duvarları yıkmak için Türk ordusunun elindeki muhasara aletleri pek azdı. Kâfirler bunu bildikleri için, Türk geliyor feryadı işitince soluğu kalede alırdı. Yalnız çil yavrusu, karınca sürüsü gibi çok oldukları zaman açık sahrada Türklerle vuruşmayı göze alabilirlerdi. Ama sonunda hep yenilirler, köle gibi yaşamak için Türkün şeref öpmeyi, atını tumar etmeyi şeref bilirdi.

Kale kumandanı ve Sofya Beyi olan Jan Koban kaleye çok yiyecek ve cephaneye sahipti. Birkaç sene daha muhasaraya dayanabilirlerdi. Türk ordusu kumandanı İnce Balaban'ın Sultan Murat Hüdavendigârın değerli kumandanlarından. Fakat babası kadar sabır uzun bir adam değildi. Babası Balaban Bey Bursayı almak için kale duvarları kenarında Balaban'ın hisarını yapmış ve on sene müddetle muhasara etmişti. Fakat İnce Balabanın Sofya kalesi önünde on sene beklemeye hiç niyeti yoktu.

İnce Balaban, bu sefer casuslukta istifade etmek istedi ve Sofyaya «Uzun Sevindik» adında bir Türk casusu gönderdi. Uzun Sevindik Doğanç idi. Casusluk işlerinde sansar gözü, cin fikrili ve kaplan yürekli bir adamdı. Bu işlerde kudret ve tecrübe kazanmıştı. Birkaç defa Bizanslılar ile kıyasıya girmiş, faydalı işler becermişti. «Uzun Sevindik» aynı zamanda ender denemek kadar güzel ve yakışıklı bir delikanlı idi.

Uzun Sevindik Sofyaya gitti. Kıyafetini değiştirdi. Ve işlerini kolaylaştırmak için yalandan Hristiyan oldu. Az zamanda Sofya kalesi kumandanı Jan Koban'ın sevgi ve itimadını kazandı. O kadar ki kendisini yanına aldı, müşahidi ve doğanbaşısı yaptı. Jan Koban'ın meraklısı bir adamdı. Uzun Sevindik için güzel fırsat çıkmıştı. Bu yaman ve kahraman Türk casusu, Sofya Beyini esir edip Filibeye götürmeğe ve Türk ordusu kumandanı İnce Balaban'ın ayağını öptürmeğe, bu suretle Sofya kalesinin kolayca alınmasına karar verdi. Sofya Beyini bir av bahanesiyle kalede ve şehirden uzaklaştırmayı işine muvafak oldu. Bu vakayı kumandan İnce Balaban Sultan Murat Hüdavendigâr'a gönderdiği uzun raporda tafsilliyle anlatıyor. Size bu raporun suretini aşağıya çıkarıyorum.

Hem yazdıklarımı doğru olduğuna inanacakmış, hem de vakayı anlamış olacaktı. Yalnız iyi anlaşılmasın işin raporu bugünkü dilimize göre Türkçeleştiriyorum: (1) «Devletli Hüdavendigârın büyük günlerinde Sofya kalesinin fethine hazırlanıyorduk. Tarafımızdan Uzun Sevindik dedikleri Doğanç Sofyaya gönderildi. Uzun Sevindik orada Hristiyan olarak Bey olan Jan Koban ile tanıştı; itimadını kazanıp Beyin müşahidi ve doğanbaşısı oldu. Bundan sonra hayır ve zafere kâpanan sefer ayı ortasında, havanın iyi olduğu bir günde Bey Jan Koban ile ava çıktılar ve Tatar Pazarı civarında av kovalarken kalede ve şehirden uzaklaştılar. Kuman dan bu suretle uzaklaştıran Uzun Sevindik, akşam olduğunda ortaya bir bahane çıkarır. Doğanç başı der halatından iner ve Bulgar Beyine der ki:

— Burada bir Türk köyü var. Müsaade ederseniz gideyim, köyden yiyecek ve yem getireyim.

Sofya Beyi bu teklifi kabul eder ve atından inerek Uzun Sevindik'i beklemeye koyulur. Bunun üzerine Uzun Sevindik köye gelip orada Deli Balaban ve Ahmet Gazi ile konuşur ve yapmak istediği işi anlatır. Bundan sonra yiyecek ve yem alarak Beyin yanına döner ve tekrar der ki:

— Türkler burada olduğumuzu anladılar.

Bu söz üzerine Jan Koban:

— Beni kurtar diye yalvarmaya başlar. Uzun Sevindik tasarladığını kolayca yapmak için şöyle cevap verir:

— Bir çare var: Seni bazı esvaba sarıp ormanda saklıyayım ve ben iki atla Sofyaya gidip asker getireyim.

Jan Koban Uzun Sevindik'in bu düzenine inanır. Doğanç başı Beyi esvaba sarıp bağlar, ormanda bırak-

tıktan sonra tekrar köye gelir, Deli Balaban ile Ahmet Gaziyi yanına alarak ormanda korku içinde bekleyen Jan Koban'ın başucuna döner ve der ki:

— Türkler beni de tuttular!

Bu suretle Jan Koban'ı at sırtında bağlar olarak Filibeye getirdiler. Bundan sonra ordu, zincirlere bağlar Jan Koban'ın önüne katarak Sofya kalesine hareket etti. Halk ve askerler beylerinin halini görünce kurşun atmadan kalenin anahtarlarını teslim ettiler. Sofya ile beraber bütün o havali zaptedildi. Bu zafer haberi, adı geçen Doğanç ve Gazi Ahmet kulları ile gönderildi. Diğer askerlerimiz gayretini arttırmak maksadıyla bu değerli kullarımızı mükâfatlandıracakmışım ümit ediyorum. Bakî ferman Devletli Hüdavendigârındır.

Bende: İnce Balaban

Şimdi merak ediyorsunuz, acaba bu raporu alan Murat Hüdavendigâr muzafer kumandanı İnce Balaban'a ne cevap verdi? Murat Hüdavendigârın cevabını gönderdiği «hüküm» şerif in Türkçeleştirilmiş suretini de aşağıya çıkarıyorum: (2)

«Sofya Sancağı Beyi İnce Balaban;

Doğanç Uzun Sevindik vasıtasıyla Sofya ve havalisinin fethine dair olan hayırlı haberini aldım. Yüzün ak olsun, berhodar olasın. Sofya sancağı sana verildi ve emri Süleyman Çavuşla gönderildi. Münasip gördüğün veçhile Uzun Sevindik'e kezalet ve Gazi Ahmed'e yeğit başlığı verildi ve emirleri yazılıp gönderildi. Vardıklarında riayet edesin. Şana Gazi Ahmet ile güzel bir at ve iki hilat gönderildi. Şihhatle gıyer, gazada layıkınca kullanırsın. Yüksek bir adamın yüksekliği takdir edilebilir, fırsatın ehli hakkın olduğunda şüphemiz yoktur.

Her ne olursa olsun, vaktinde bil-

tiyesin, geciktirmiyesin. Türk sancağına imat kılasın.

Edirne: Murat

Vakayı tamamlıyan anlatan ve tamamlıyan bu çok kıymetli iki tarihî vesikaya ilâve edecek bir sözüm yok tur. Bundan sonra size Aydos kalesinin nasıl fethedildiğini anlatacağım.

(1) İnce Balaban'ın rapor sureti Feridun'un Müvâcatissehatin adlı eserinde mevcuttur. İstiyenler Beyazıt kütüphanesinde bulabilirler. Kitap numarası 5855, sayfa numarası 109.

İ. B.

(2) Feridun Bey Müvâcatissehatin Beyazıt kütüphanesinde.

İ. B.

Halk türkülleri toplanacak

Maarif Vekâleti, bu sene de memleket halkı türk ve oyunlarını derletmektedir. Bu sene Kayseri, Niğde ve cenup havalisinde ve bilhassa aşiretler arasında derlemeler yapılacaktır. Bu seneki derleme heyeti, Devlet Konservatuarı öğretmenlerinden Halil Bedi Yönetken, folklor arşiv şefi Muzafer Sözen ve arşiv teknisyeni Rıza Yetişenden teşkil edilmiştir. Heyet önümüzdeki ay iptidasında faaliyete başlayacaktır.

herkesi meşgul etmek idi. Hattâ nehre atıldığı zaman yanında ben vardım. Arkasından kendimi atmağa ve onu kurtarmağa mecbur kaldım. Soğuk suyun içinde yüzerken, bana mütemadiyen «etratfa kimse var mı? Sahil kalabalık mı?» diye soruyordu. Ben de ona: «Evet vardı. Fakat ömedini görünce hepsi gittiler» dedim. O zaman bana ne dedi bilir misiniz?

— Ne yazık keşki öleseydim. O zaman beni hiç unutmazlardı.

Size bütün bu tafsillatı anlatmama sebep İnez'in acııp şahsiyetini meydana koymak içindir. Misis Roda müsterifi olsun, İnez'in ölümüne o sebep olmuştur. İnez kendisini artık Bolden eskisi gibi beğenmiyor diye öldürmüştür yoksa Rodayı kışkırtmış ve meşur olduğunda değildir. Bir sene sonra eğer Bolden onu biraz ihmal etmiş olsaydı yine kendini öldürürdü. Akıl tamam değildi muhakkak ki biraz deli idi.

Bu boğulma hâdisesinden sonra Carron Paris'e geldi. İnez benî babasına hayatını kurtarmış bir arkadaş olarak tanıttı. Adam bana o kadar, teşekkür ettirdi ki benim de yapmış olduğum tabii hareketin âdetâ mühim bir şey olduğuna inanacağım geldi.

Hattâ o kadar ki babası bana kendileriyle beraber Jamâl'e gelmemi teklif etti, fakat ben reddettim onlar da kalkıp gittiler. Sintiya sustu. Roda ona hayretle bakıp ve bu sözleri inanmaz görünüyordu. Biraz sonra Sintiya yine sözlerine devam etti:

— Biraz sonra bir moda mağazası açmağa teşebbüs ettim. Bu işe terzi Merlin ile be-

Asker Aileleri

Bir yardım projesi hazırlanarak Ankara'ya gönderiliyor

Asker ailelerine yardım için yeni varidat membarları aranmaktadır. Bu meyanda belediye resmi ile yol parasından yardım temin için bir proje hazırlanmış ve tasdik edilmek üzere Ankara'ya gönderilmiştir.

Proje tasdik edilerek Ankaradan gelince derhal yardım faaliyeti başlayacaktır.

Sinema fiyatlarına zam yapılıyor

Sinemaclar vaziyeti hâzıra dolayısıyla bilet fiyatlarına yüzde on nisbetinde bir zam yapılması için İstanbul Vilâyetine müracaatta bulunmuşlardır.

Sinemacların bu müracaatı tetkik edilmiş, yüzde ondan daha az bir zam yapılması esas itibarıyla kabul edilmiştir.

Taksim - Harbiye yolu tamamlanıyor

Belediye ile müteahhit arasındaki ihtilâf dolayısıyla Taksim-Harbiye yolu yarıda kalmıştı. İstanbul Belediyesi bu yolun inşa ve ikmalını yeni bir müteahhide ihale etmiştir.

Şişhane - Azapkapı yolu açılıyor

Şişhane - Azapkapı yolunun inşaatının başlayabilmesi için istimlak edilecek binalar tesbit edilmektedir. Bunların fiyatları tesbit edildikten sonra istimlaklere başlanacaktır.

Rüstempaşa medresesi tamir edilecek

Rüstempaşa medresesinin İstanbul Belediyesiince tamir edilerek ambar haline konulmasına karar verilmiştir.

Baker mağazası ihtikâr suçu ile adliyyeye verildi

Ankara, 20 (Telefonla) — Baker Limitet şirketinin ayakbağı fiyatlarında ihtikâr yaptığı, Ticaret Vekâleti teşkilâtına gelen ihbarlardan ve yapılan kontrollerden anlaşıyordu. Mağazanın buna karşı müdafaası şu idi: «Biz, harpten evvel nekadâr kâr nisbetine mal satıyorsak şimdi de aynı nisbeti muhafaza ediyoruz. Bu bizim için müteşeb bir haktır.»

Vekâlet, bu iddiayı haklı görmiyerek şirket hakkında takibata girişmiştir. Vekâlet müfettişi Resit Akif Atasoy mağazada sondaj usulüyle re'sen bir araştırma yapmış, neticede hazırladığı raporu Vekâlete göndermiştir. Vekâlet meseleyi inceden inceye tetkikten geçirmiş ve İstanbul Fiyat Mürakabe komisyonuna şu talimatı vermiştir: «Baker Limitet şirketi hakkında lâzım gelen kanuni muamelelerin yapılması için Müddeiummûmile müracaata bulununuz.»

ŞEHİR HABERLERİ

Kahve tevziatı başlıyor

Vali muavini tevzi emrinin gelmek üzere olduğunu söylüyor

Bir kaç gündünderi gazete sütunlarında kahve tevziatının derhal başlayacağı hakkında haberler çıktı.

Bu haberlere rağmen tevziata başlanmaması bilâkis bu tevziatın istenildiği bir şekilde yapılması ve âdilâne olması için vilâyette bir formül aranmakta idi. Ticaret Vekâleti, tevziat için tetkikler yaparak bir talimatname hazırlamıştır. Bu talimatnamenin gönderilmek üzere olduğu da İstanbul vilâyetine bildirilmiştir.

Dün bu hususta kendisile görüşen bir muharririmize Vali Muavini Raşit Demirtaş şunları söylemiştir:

— Bugün Ticaret Vekâletinden aldığımız bir tel kahve tevziatı hakkında hazırlanan talimatnamenin postaya verildiğini bildirmektedir. Bu talimatname gelir gelmez derhal tevziata başlanacaktır. Bugüne kadar tevziat yapıldığı hakkında çıkarılan haberler tamamen asılsızdır.»

Permanant makineleri ihtilâfı devam ediyor

Kadın berberi Şükrü Şaşmaz bazı iddialarda bulunuyor

Permanant makineleri hakkındaki neşriyatımız âlakadârlar tarafından dikkat ve ehemmiyetle takip edilmektedir. Dün, Şişlide Osmanbey caddesinde postahane yanında kadın berberi Bay Şükrü Şaşmaz da bu mesele hakkındaki fikrini şöyle anlatmıştır:

«Dükkanmda kadın saçları yapan makinelerin her neviden birer tane vardır. Bunlardan Forst sisteminde olan makinem, İstanbulda getirtilmiş gündünderi 17425 kâdın sağı yapmış, fakat, hiçbirini yakmamıştır. Bu hâdiseye göre, ki, kazalara makineler değil, makineyi kullanan acemi eller sebebiyet verir. Maksat eğer kazaları önlemek ise, âlakadârlar tenvir etmek için şunu söylemek isterim. Tadil istenilen makineler monofaze denilen âdi prizler vardır ki, bu prizler, ânlir konak ile bazı kazalara sebebiyet verir. Hattâ, yalnız sağı yakmak ile

kalmaz, makineyi kullanan berberi de yakabilir. Bu tehlikeleri önlemek için Avrupa ve Amerikada, radyolarda olduğu gibi trifaze prizler kullanılmaktadır. Bu prizler bir kontak vuku bulduğu ve yahut makinede bir arıza olduğu takdirde, ceryanı toprağa verir ve sigortayı yakar.

Ben, belediye'nin fen memurları karşısında bu prizlerin her hangi bir kazayı önleyebileceğini, 110 voltla işleyen makinelere el ile temas ederek isbat ettim ve her zaman da etmeğe hazırım. Yalnız belediye haklı gördüğüm nokta, bu makinelerde çalışan berberlerin ehliyet ve ihtisas sahibi bulunmalarıdır. Son sözüm, işleten eller usta olduğu takdirde, hiç bir makinenin kaza yapmayacağına tekrar etmek olacaktı.

Kati olarak anlaşıyor ki, makinelerin tadil masraflı söylendiği gibi 50 - 60 liradan ibaret değildir ve tadilleri de zamana mütevakıftır.

SORUNUZ SÖYLİYELİM

İplik makinelerini kim icad etti

1 — Kayseride Ahmet Hulûsi Halıcı soruyor: Bugün kullandığımız ipik makinelerini ilk önce kim tarafından ve nerede icat olunduğu hakkında malumat verir misiniz?

Cevap — İlk ipik makinesini Games Hargreaves adında fakir bir İngiliz köylüsü icad etmiştir. Bu adamcağır, bir gün karışmış yerde düşüp kurulan çıkırığna teessürle bakarken düşünce düşünce çıkırığın basit bir makine ile işletilecek on katlı ipik bükümek usulünü bulmaya muvaffak olur.

Komşuları, adamcağırın bu muvaffakiyetini ve ikazasını kıskanarak ve bir gün evine hücum ile makinesini kırarlar. Games, bu teessürle köyünden ayrılır ve bir müddet sora yoksulluk içinde ölür.

Bu ilk icattan biraz sonra Richard Arkwright adında berber-i yapan diğer bir İngiliz otomatik bir makine icad eder. Fakat bu icadından bir menfaat gör-

mez. İplik makinelerini bugünkü mükemmeliyete derecesine irtisâ ren de fakir bir İngiliz işçisidir. Adı Samuel Krompton dur. Bu adam az bir zamanda makinesini gayet incec ilplikler yapabilecek bir hale getiriyor. Fakat meydana getirdiği ilpliklerle muhtedeklelerin işkânçlığını üzerine geçiriyor. Rakiplerinden biri bir gün Samuel'in çalıştığı yere gizlice giriyor, ipik bükmenin sırrını öğreniyor ve başkalarına da öğretiyor. Samuel bu vaziyette icadını meydana çıkarmak zaruretinde kalıyor.

Az bir para mukabilinde makinesinin bütün sırlarını bir adama öğretmek gâfletine gösteriyor. Bir müddet sonra iş anlaşılıyor ve İngiltere parlamentosu beş bin İngiliz lirası vermek suretiyle Samuel icadını mükâfatını kazandırıyor. Fakat, adamcağır bu para ile ancağ borçlarını ödeyebiliyor ve nihayet o da ipik makinesinin ilk mucidi sayılan Games gibi yoksulluk içinde ölüp gidiyor.

Bu ilk icattan biraz sonra Richard Arkwright adında berber-i yapan diğer bir İngiliz otomatik bir makine icad eder. Fakat bu icadından bir menfaat gör-

İhracat Artıyor

Almanya'ya pamuk ve yumurta ihraç ediyoruz

Son günlerde Almanya ile Romanya'ya pamuk ve yumurta ihracatımız artmıştır.

Dün de bu arada Almanya'ya suşam, yumurta, Romanya'ya külliye-til miktarda pamuk, külçe pık demir, İtalyaya koyun derisi olmak üzere 310 bin liralık ihracat yapılmıştır.

Türk - Macar ticaret anlaşması

Türkiye ile Macaristan arasında akdedilen ticaret muahedesinin tatbikine başlanmıştır. Muahede hükümlerine göre, Macaristan Türkiye'ye canlı hayvan, sunî ipek, kontrolplak, demir ve ağaç kundura çivisi, matbaa ve gazete kâğıdı, pamuklu mensucat, cam ve cam mamulâtı, demir-çelik, demir ve parçaları, boru, vida, kalorifer kazanı ve banyolarla, hava gazı, elektrik ve su aletleri, diğış makineleri ve eczayı tıbbiye vermektedir.

Buna mukabil Türkiye de küçük baş hayvan derileri, barsak, tütün, üzüm, incir, fındık, kuru meyve halı ile bir miktar tiftik, yapığı ve salıe ihraç etmektedir.

Alpallu şeker fabrikası faaliyete geçiyor

Alpalludaki şeker fabrikası yeni yıl pancar mahsulünü işlemek üzere hazırlıklara başlamıştır. Öntümüzdeki ayın on beşine doğru fabrikanın faaliyete geçeceği anlaşılmaktadır.

Fiyat murakabe memurları kurs dersleri bitti

Bugün Fiyat Mürakabe bürosunda kurs gören talebelerin derslerine nihayet verilmiştir.

Bu pazartesi günü talebeler imtihan olacaktırlar. Bundan başka Ankara'da da bu kurelardan açılması kararlaştırılmıştır.

Turfanda elma şehrimize geldi

Dün Sapanca'dan Abdullah Kastarcı isminde bir kabızmal Meyva Hâlinde 53 numarada Kâzım Şirine 50 kilo turfanda elma göndermiştir.

Deri tüccarları toplandılar

Dün deri tüccarları Sanayi Birliginde toplanarak tuzlu ve tuzlu hava kurusu derilerinin Avrupa'ya ihracı hakkında konuşmuşlardır.

Altın fiyatları

Altın fiyatları bir miktar çıkmıştır. Dün Resâdiye altını 25,60, külçe altın 322 kuruştan satılmıştır.

tesadüf eseri olarak bu insanlar bir düzye hayatına karışıyor.

Bolden Carron'un tehditlerine ehemmiyet vermiyordu. Bunlara ehemmiyetsiz sözler nazariye haklıyordu. Yine garip bir tesadüf olarak tam bizim bunları konuşduğumuz sırada Misis Maine'in tebrik mektubu geldi. Adres zarfın üzerinde yazılı idi. Bunu hemen kaydettim ve Misis Maine'i gidip gördüm.

Carron'u iyi tanıdığım için tehditlerini mutlaka yerine getireceğini biliyordum. Koyduğum düddet yirmi şubatta sonuna eripordu. Bolden ile düşünümüz de yine garip bir tesadüf eseri yirmi şubata düşüyordu. Bolden'in o tarihte öleceğini bildiğim halde daha evvel evlenemiyordum. Misis Maine'ye bunları anlatmak istiyordum. Fakat zannedersem üzerinde iyi bir tesir bırakmadım, benden hoşlanmadı. Ve bana: «Merak etmeyiniz, siz Mister Bolden ile rahat yaşarsınız. Carron'un intikamına ise ben maruz kalırım.» Diyerek beni yanından savdı.

Roda kıpkırmızı olmuştu. Hemen atıldı: — Affedersiniz. Bu söyledikleriniz sözler beni çok üzdü.

Sir William susmasını emreden bir tavırla:

— Rica ederim, sözünü kesmeyiniz. Devam ediniz. Misis Cetvind, dedi.

— Evet Misis Roda benim hakkımda fena bir hüküm vermişti. Fakat ben bunun için onu yaratamadım.

Sustu bir an düşündü sonra devamla: (Arkası var).

GÜNDEM GÜNE

Evet, hergün!

Dün matbaadaki odamda otururken kapı vuruldu. Bir genç, mütereddit adamlarla içeri girdi.

— Bir ricada bulunacaktım. Rahatsız etmem ya efendim. — Buyurunuz, diyerek yer gösterdim.

Genç arzusunu şöyle anlattı: — Efendim, ben gazeteciliği çok hevesliyim. Fakat bu işte susta hiç bir fikrim yok. Arkadaşlarım söylediklerine göre gazeteciliğe ufak mikyasta mahallî birliktin başlanırmış. İyi bir muhbir olmak ve ileride kabiliyetli olursam çalışacağım herhangi bir gazetede göze girmek için ne yapmalıyım? Bana bir yol göstermek lütfunda bulunur musunuz?

— Çocuğum, gazetelerde kendine iyi bir muhbir dediklerim, mek istiyorsan şöyleyeceğin noktalarla dikkat et ve bilhassa sabırlı ol: Bir kere hergün kahve ve tevzi hususunda verilen her ni kararları öğrenmelisin.

— Hergün mü efendim? — Evet hergün. Sonra hergün ekmeğin pişirme tecrübelerini ni takip etmelisin.

— Hergün mü efendim? — Evet, hergün. Sonra hergün halk tipi kunduraların yapılmış başlanıp başlanmadığını ni tahkik etmelisin.

— Hergün mü efendim. — Evet hergün. Sonra hergün otobüslerle ayakta yolculuğun lımp alınmadığını öğren.

— Hergün mü efendim. — Evet hergün. Sonra hergün yakalanan muhtekirlerin isimlerini öğren.

— Hergün mü efendim. — Kan beynime sığırdı: — Eeeeee!... Hergün dedik ya! diye haykırdım.

Genç boynunu büktü: — Sabırlı ol buyurmuştum. da. Sabırlı olmanın stajını yap yordum efendim.

KÖR KADI

Bir kadına sarkıntılık etmiş

Dün Kadriye adında birinin ölüme çıkararak sarkıntılık payan Sadık ile Kadriye sokak ortasında kavga etmişler ve Kadriye peşine takılmış olan Sadık'a hiddetlenerek bir yumruk yapmıştır.

Sultanahmet üçüncü sulh ceza mahkemesine suçu ve davacı olarak gelen Kadriye ve Sadık muhakemeleri münakaşalı olmuş ve neticede Sadıkın sarkıntılık suçu sabit olmayıp Kadriyenin Sadık'a yumruk vurduğu sabit görüldüğünden Kadriye 25 lira ağır para cezasına mahkûm edilmiştir. Ancak hâdisede Sadıkın tahrik mevcut bulunduğundan bu ceza 830 kuruşa indirilmiştir.

* Galatada Gençali hamamına yakınlıkta 25 yaşlarında bir adamın 25 yaşlarında bir kadınla beraber 55 yaşlarında bir Şaban Aldemir, halvete girdiği sırada birdenbire düşmüş ve bir dağ kalkanmıştır.

Cesedi muayene eden doktor, bannın kalb keskesinden öldüğünü söylemiş ve böylece rapor vermiştir.

BİZDEN

SORUYORLAR.

Belediye vapur, tramvay, tren ve otobüs gibi büyük ve küçük nakil vasıtalarına alınacak yolcu miktarlarını bir talimatname ile tahdit etmiş ve nakil vasıtalarına da ayrı ayrı birer istiaf hacmi tayin etmiştir. Halbuki, trenlerin ve tramvayların sahanlık ve basamaklarına kadar balık istifi gibi insan doldurulmasına, vapurların iskarça haline getirilip bir çok vatandaşların ayakta durdurulmasına göz yumulduğunu, diğer tarafta otobüslerle muayyen haddin haricinde alman tek yolcunun fazla görülerek talimatname hükümlerinin tatbikine koşuldugunu hergün yüzlerce defa görür ve kendi kendimize sorarız:

— Vapur, tramvay ve trenlere karşı gösterilen bu müsamaha ile otobüslerle reva görülen bu şiddetin sebebi nedir acaba?..

General Dentz, General Wilson tarafından verilen ultimatomu reddettiler. İngiliz ve hür Fransız kuvvetleri Şama doğru tekrar taarruza başladılar. Suriye harbinin birinci safhası müttefiklerin bir ileri hareketi ve bunu takip eden ikna ve hülûl siyasetine kapılmış, Fransızların cephesinin merkezinde ilerletmişler vazgeçtikleri mukabil taarruza başlamıştır. Artık Suriye harbinin ikinci safhasında. Bu safha Şam etrafında İngiliz taarruz cemberinin kuvvetlenmesiyle başlamış bulunuyor. Artık Şamın mukadderatı bir kaç günde karar bulacaktır. Şamın işgal edilebilir. Fakat Suriye İngilizlerin askeri gayesi. Fransız mukavemetinin kırılması ve temil Suriyenin işgalidir. Suriye Alman askeri kuvvetleri olmadığı anlaşılmıştır; fakat bu hakikat anlaşıldı diye İngilizler askeri harekattan vazgeçebilir mi? Bizim kanaatimize göre vazgeçemeleri doğrudur. Zira Rodos ve Girit adalarında Libyada Alman hava kuvvetleri bulunduğundan Almanların umulmaz bir zamanda Suriyede bir emriva-ki yapmaları ve en müşkül bir vaziyette yeniden bir cephe açmaları her zaman varittir. Suriye sahilleri petrol bakımından donanma için de lazımdır. Kıbrıs adası emniyetle bulunmalıdır. Bu suretle Şam Akdenizde İngiliz donanması hakimiyetine devam edebilir.

Bu itibarla Şamın işgaline cennibi Suriyede Fransız mukavemetinin tamamen kırılması olacağına kanaatimiz. Şam düşmüş olsa da Fransızlar şimalde doğru çekilmeye fursat bulacaklar; daha şimalde oyalama veya müdafaa muharebeleri bir müddet daha mukavemeti devam edecektir. Yani Habesistanda tayyanların yaptığını daha küçük mikyasla yapabileceklerdir. Bu Fransız mukavemetinin süratle kurulabilmesi için nasıl bir taarruz icap ettiğini evvelki yazılarımızda yazmıştık. Kısaca diyoruz ki bunun için esas Fransızların şimalde çekilmemesi mab-olmak ve yan ve gerilerini korumaktır. Bunun için Şamdan ziyade Beyrut veya Rayak istikametinde bir yarma veya şark-ın motörleri birliklerle Halep istikametinde seri bir çevirme lazımdır. İngilizler ve hür Fransızlar motörleri birliklerle çevirmeye teşebbüs ettiler. Fakat cennibi Suriyede bizim tasavvur ettiğimiz şekilde henüz bir taarruz yapılmadı.

İngiliz mukabil taarruzu muvaffakiyetle neticelendi. Cennibemmedici denilen Capuzzo - Halayfa hattını Almanlar muhafaza ettiler. Şimdi Tobruk kalesi muhafazasında tekrar hava muharebeleri başladı. Eğer Almanlar Tobruk kalesine hücum ederlerse, İngiliz seyyar kuvvetleri kayıplarını edemeyeceklerdir. Zira Capuzzo - Halayfa hattını kolayca geçemeyecekler ve Tobruk kalesine kadar uzanamayacaklardır. Son İngiliz mukabil taarruzu bunu göstermiştir. Bir Alman taarruzuna karşı Tobruk kalesi eskisi gibi dayanabilecek mi? Bu Alman hazırlığına ve hava kuvvetleri arasındaki nispete bağlıdır.

GÜNÜN TAKVİMİ

21 HAZİRAN 941	
CUMARTESİ	
AY: 6 - GÜN 172 - HİZİR: 47	
HAZİRAN: 8	
HİZİR: 1360 - Cemazilevvel: 25	
ZEVALİ EZANİ	
GÜNEŞ:	5,28 8,44
AY:	13,16 4,31
HAZİRAN:	17,16 8,32
HAZİRAN:	20,44 12,00
HAZİRAN:	22,48 2,04
HAZİRAN:	3,08 6,23

Abone Ücreti

Türkiye dahilinde:	
Semelik 6 aylık 3 aylık Aylık	
1400 750 400 150 K.	
Hariç memleketlere:	
Semelik 6 aylık 3 aylık Aylık	
2700 1410 800 Ks. Yoktur	

Gazeteye gönderilen evrak dercedilse editörsün lade editörsün.

Bir hava yolcusu ile mülakat

Vaşıngtondan Ankaraya

Dokuz buçuk uçuş gününde 30 bin kilometrelik yol

Amerikanın yeni Deniz Ataşesi Muavini, bize seyahatinin heyecanlı hikâyesini anlattı

Dokuz buçuk uçuş gününde otuz bin kilometre yol gittiği var mı? Amerikanın yeni Ankara deniz ataşesi muavini binbaşı Melvin Hol, bunu yapmış ve bütün harp müşkülâtına rağmen rekor teşkil edecek kadar kısa bir zamanda Vaşıngtondan Ankaraya gelmiştir. Binbaşı Hol, memleketimizin yabancıları değildir. 1920 senesinde bir Amerika hava heyetinin reisi ve tayyare cemiyetinin misafiri olarak buraya gelmiştir. Bundan sonra da Körtis - Rayk tayyare şirketinin ikinci reisi sıfatıyla memleketimizi defalarla ziyarette bulunmuştur. Kendisinden otuz bin kilometrelik seyahatine ait yol intihalarını sorduk. Bize şunları anlattı: «12 Mayıs günü Vaşıngtonda idim. Türkiye'nin büyük elçisi Münir Ertegün'ü ziyaret ederek veda ettim. Vaşıngtonda bulunduğum zaman zarfında bir defa daha gördüm ki Türkiye. Amerikada pek sefelli bir şekilde temsil edilmektedir.

Yazan: M. H. ZAL

Binbaşı Melvin Hol

— Nigin?
— Çünkü bir saate kadar Irak tayyareleri Amerika sefareti bom bardaman edecektir. Iraklıların zarar görmesini istemiyoruz.
— Neden bombardman edilecek?
— Çünkü Beyrut Amerikan Kollejindeki Iraklı talebe, mektepte politika ile meşgul oldukları itihâmle kollejden kovulmuştur. Bunun intikamını alacağız.
— İyi ama, Beyrutta kollejin idaresinin inzibat maksadıyla verdiği bir kararda bizim ne mesuliyetimiz var?
— Onu bilmiyoruz, bombardmanı bekliyoruz.
Sefir, Iraklı usaklara yol vermiş ve derilleri münakaşaya imkân olmadığı için ailesi ve mütecilleri beraber kadere boyun eğerek bombardmanı beklemeye başlamıştır. Bombardman olamamıştır. Galiba ihtilâli hükümet verdiği korkuyu kâfi intikam saymıştır.
Ertesi gün yeni bir müracaat:
— Sefaretteki İngiliz mütecillerini bize teslim ediniz. Kendilerine harp esiri muamelesi edeceğiz.
— Veremeyiz. Usulü uygun değildir.
— Pekli, öyle ise bir kamp kurup

mahzurlu ecehî sıfatı ile tecrit edeceğiz.
— Ha, bu talep devletler hukukuna uygundur. Müteciller böyle bir kamp kurulunca araya gönderilecek tir.
Müteciller büyük bir teessür içinde kamp kurulmasını beklemişlerdir. Fakat ihtilâl hükümeti neticede şu haberi göndermiştir:
— Kamp kurmak için lazım gelen bina ve eşya yoktur. Sefarette kalsınlar, Orasma bir kamp gözle bakacağız.
Sefarete Robertson hayatı
Bu haber üzerine 187 kişilik cemaat, sefaret binasında yaşamak üzere teşkilât kurmuştur. Bir İngiliz avukat baş ağır vazifesini almış, diğer mütecilleri yamaklık, çamaşçılık, ütücülük, garsonluk gibi müşterek hizmetler taksim edilmıştır. Bura ve viki mevcudu hesap edilerek herkesin günde iki kadeh viski içebileceğine karar verilmiştir. Sefaretin yüzüne havuzu ihtiyat su deposu addedilmiştir. Herkes birden sofraya oturmadığı için müteciller beş gruba ayrılarak her grup için ayrı yemek pişmiş. Aynı zamanlarda yemek odasından istifade etmişlerdir. Küçük krala müreb-biyelik etmek üzere Londradan celi-bedilmiş olan pek güzel bir İngiliz kıızı, yemek tertibatının idaresini üzerine almış ve bu müşkül için hak kından gelmiştir.
Elde bardak, ayna, şamdan olmadıkları için mevcut şiseler, sefirin eğlence diye kurduğu küçük atelyede, üç kışma ayrılmıştır. Alt kısım bardak, orta kısım ayna, yukarı kısım şamdan haline konulmuştur.
Radyo ile alman havadis, mütecillerin hatırları gelen fikirler, tuhaflar bir araya getirilerek günde iki defa müstemsîl-ile gazete-basılmıştır.
Her gün konserler tertip edilmiş, piyesler oynanmış, müsabakalar yapılmış, ihtilâl bitince müteciller 6-6'larının hiç bir devrinde bu kadar hoş vakit geçirmediğini söylemişlerdir.
Musul'daki İngiliz konsoloshanesinin radyoları alındığı için oraya ti-

Mühim Haberler

Giyecek eşya ihtikârı önleneyecek

Manifatura mağazaları sınıflara ayrılıyor

İstanbul Fiyat Mürakabe komisyonu, gittikçe ehemmiyet kes-beden ve ölünmesi güçleşen giyecek eşya ihtikârını önleyebilmek için, uzun tetkiklerden sonra, manifatura mağazalarının sınıflandırılmasına karar vermiş ve keyfiyeti geçenlerde Ticaret Vekâletine arz etmiştir. Vekâlet, bugünkü fevkalâde hâllerde, bu tedbirin alınmasını memleket menfaati bakımından faydalı bulmuş ve bu hususta bazı kararlar itihâz etmiştir. Bu kararlara göre sınıflandırılacak olan manifatura mağazaları, fantezi erkek veya kadın eşyası satan mağazaların kontrolü çok daha kolaylaşmış olacaktır.

Yerli mamulâtı, birinci sınıf mağazalarda dahi olsa, Vekâletçe tesbit edilmiş bulunan kâr yüzdelerinden fazla bir fiyatla veya ecehî menseli mal makâmına satılmayacaktır. Bu hükme, hususî markalar altında yerli fabrikalarda imal edilen mallar da tabiidir. Yalnız yerli işpekile-ri, henüz kâr nisbetleri tesbit edilmemiş bulunduğundan, muvakkat bir zaman için bu kayıttan hariç bırakılmışlardır.

Mağazalar sınıflara ayrılırken; semt, kira, mağaza teçhizat ve tesisi, işçi mevcudu ve vergi vaziyetleri nazarı itibara alınacak ve birinci, ikinci sınıfa ayrılan mağazalar, kâr yüzdelerini, kolayca görülecek şekilde ve açıkça, vitrinlerinde ve yahut muna-

sip diğer yerlerinde, listelerle müşterilerine bildireceklerdir. Giyecek eşya haricinde kalıp da, mahiyetleri itibarıyla lüks addedilen mücevheratçı ve gümüş veya billüriye mağazaları için kâr yüzdeleri tesbit edilmeyecektir. Esasen bu gibi mağazalar pek mahdut olduğundan kontrolleri de nisbeten kolaydır. Yalnız kâr yüzdeleri tesbit edilmeyen bu gibi mağazalar gayet açık bir surette halka tanıtılacak ve Maliye şubelerince de kaydedileceklerdir.

Giyecek eşyası satmakta olan ve halihazırdaki fevkalâde halin zuhurundan evvelki kâr nisbetle-ri kazanılmış bir hak gibi ileri sürerek yeniden tesbit edilecek yüzdeleri itiraz edecek olan firmaların talepleri nazarı itibara alınmayacaktır.

Bir makine yağı muhtekiri yakalandı

Fiyat Mürakabe bürosu memurları dün Sokoni Vakum şirketinin Eminönü bayii, 47 kuruş satılması lazım gelen makine yağını 100 kuruşa satarak yakalamıştır.

Bundan başka Mahmutpaşada 196 numarada Kâni isminde birisi kaput bezini yüksek fiyatla satarak yakalanmıştır. Her iki suçlu da bugün Adli-yeye verilecektir.

rek Erdüğe uçup gidebilmiştir.

İlk Torosla Ankaraya

Bağdattan ayrıldığımız zaman trenlerin işlemediğini sanıyordum. Musuldan atla Diyarbakır üzerinden seyahate devam için tertibat aldım. Musula varınca hazır bir tren gördüm. Vagonlar kursun yerleri delik deşikti.
— Bu ne? Dedim.
— İlk Toros ekspresi birazdan kalkacak. Köprü tamir edildi. Haydarpaşaya gidebilecek diye cevap verdiler.

Bir yatak bulabildim. Dokuz saat tevhürle kalktık, çünkü Bağdat İtalyan sefaret heyetini teşkil eden kırk kişinin gelmesini bekledi. Seyahat hâdisesiz geçti. 12 Haziranda Ankaraya vardım.

Amerikanın Ankara sefareti müteşşarı B. Kelli'de benimle aynı zamanda Vaşıngtonda bulunmuydu. Lizbona vapurla gidecek oradan trenle ve Köstence yoluyla Ankaraya varacaktı. Ben tayyare ile gidecektim, fakat Asya yoluyla seyahat edeceğim için yolun en az üçte bir derecesinde uzundu. Bir yarış yapmağa karar verdim O benden dokuz gün evvel yola çıktı, şarka doğru gitti, ben garbe doğru seyahat ettim. Singapur ve Bağdatta üçer gün kal-mama rağmen müsteşardan on beş saat evvel Ankaraya vardım ve yarış kazandım.

Ankarada bana vazife verildiğinden ve birçok eski dostumla buluş-tuğundan dolayı çok mesudum. İkinci vatanıma kavuşmuşum gibi bir his duyuyorum.»

RADYO PROGRAMI

Bugünkü program

7.30 Program ve memleket saat ayarı, 7.33 Hafif parçalar (Pl.) 7.45 Ajans haberleri, 8.30/8.45 Evin saati.
13.30 Program, ve memleket saat ayarı, 13.33 Türkçe plaklar, 13.45 Ajans haberleri, 14.15 Riyasetülm-hur bandosu 14.45 Türkçe plaklar programının devamı, 15/15.30 Dans müziği (Pl.).
18 Program ve memleket saat ayarı, 18.03 Piyesa şarkıları, 18.30 Ziraat takvimi ve toprak mahsûlâtı borsası, 18.40 Radyo caz orkestrası, 19.15 Radyo caz orkestrasının devamı, 19.30 Memleket saat ayarı ve Ajans haberleri, 19.45 Büyük fasıl, 20.15 Radyo gazetesi, 20.45 Solo şarkıları, 21.10 Dans müziği, 21.40 Konuşma (Günün meseleleri), 21.55 Radyo salon orkestrası, 22.30 Memleket saat ayarı, Ajans haberleri, Esham - Tahvilât - Kambyo Nukut borsası (Fiyat), 22.45 Radyo salon orkestrası programının devamı, 23.15 Dans müziği (Pl.) 23.25/23.30 Yarıncı program ve kapanış.

(Arkası var)

Gazeteleri okurken

Doğrusu nedir?

Sabiha Sertelin bir yazısında şunu gördüm:
«... Yalnız iktisadi ve teknik bakımından değil.»
Doğrusu: «İktisatî bakım-dan» veya «İktisat bakımın-dan.»
Gene bunun gibi: «Teknik bakımından.»
M. Sami Karayel, bir münakaşaya girmiş. Bunlar matb-iat âleminde olan şeylerdir, üstünde duracak değilim. Esasen meselenin kühüne de pek vakıf değilim. Ancak, bütün gazeteleri gözden geçirirken Karayel'in yazısına da acele baktım. Yazının baş tarafında şu cümleyi okudum:
«Ben, Osmanlı tarihinin, kar-anlık bir sayfasının ıgüzünü gücüm yettiği kadar tenvire çalıştım.»
Bu sırada gözüm, yazının başlığına ilişti ve şu satırları okudum:
«Samî Karayel ateş püskür-üyor»
Lâfîfe bu ya: Acaba Osman-

EDEBİ ROMAN

Yazan: Muazzez Tahsin BERKAND

şahî aptalcasına feda ediyorsun.
Bu sözlerden Güzide Hanım bir şey anlamamıştı. Kardeşine yaklaşarak sordu:
— Mademki her şeyi biliyorsun; o halde Kezbanın o mektubu Feride niçin yazmış olduğunu da söyle!
— Birlikte notere gideceklermiş. Babasının kendisine bıraktığı apartmanı idare et-mesi için Feride vekâletname verecekmis.
— Bunu bize nasıl oldu da söylemedi? O kadar tazyik ettik, o kadar yalvardık.
— Kezbanın ne kadar yürekli ruhu bir kız olduğuna bir delil de bu... Babasının evinden kovulmağa, namusuna leke sürdür-meye razı olmuş da hakikatı sizin yüzünüze bağlamamış.
Şimdi bu sözleri bırakalım, Viedana gelelim.
— Benden ne istiyorsunuz teyze?
— Vazifeni yapmanı!
— Ne gibi?
— Senelerdenberi Kezbanı karşı haksızlık ettin, onun mesut olmasına için elinden gelen her şeyi yaptın. Bunu telâfi etmelisin.
— Yani nişanımı ona mı vereyim? İste-

İlâhînin karanlık bir sayfası.

Karayel'in püskürdüğü bu ateşin ışıgı ile mi aydınlanıyor?

Salıfüzükir

Bir ajans telgrafından:
«Aynı kıymet salıfüzükir a-razide...»

Ajans muharriri veya müter-cimleri bu «salıfüzükir» gibi kelimeleri nereden ve nasıl bulup çıkarıyorlar, şaşılacak şey! «Yukarıda zikredilene» demek, «salıfüzükir» i diriltmeğe çalışmaktan güç müdür?
Sadun G. SAVCI

TEFRİKA No. 82

İstemedi, Feritle nişanlandı. Doğrusu bu değil mi Viedan?

Genç kız ayakta, başı önünde duruyor, cevap vermiyordu. Hocası tarafından azarlanan inatçı ve somurtgan bir mektepli hal-i vardı. Fâzile Hanım bir adım attı, ona yaklaştı, saçlarını okşadı.
— İnattı, mağrur kızmın benim. Kendine yazık ediyorsun. Kalbinin sesini dinle ve mesut ol artık! Seninle beraber ablan da mesut olsun!
— Ablam!
Bu kelimeyi söylerken Vivedin sesi kin ve hiddetten titriyordu.
— Evet, Kezban Feritle, sen de Necmi ile.
— Necmi mi?
Bu suali soran Nigar Hanımın öyle komik bir hali vardı ki bilâ ihtiyar hepsi güldüler. Güzide Hanım kolunu kızının beline sardı, onu kendisine çekti.
— Doğru mu Vivediğim? Sen Necmiyi mi seviyorsun?
— Evet anne.
Feritle düğünhüzlü bu kadar geciktirme-nize sebep bu mudur?
— Evet anne.
— Şimdi her şeyi anlıyorum.
Kızın kolundan tutmuş, odasına doğru ilerliyordu. Nigar Hanım ağır ağır arkala-rından gitti. Bir iki saat içinde bûsbütün ihtiyarlanmıştı.
Kıpadan çıkmadan döndü, Fâzileye hitap etti:
(Arkası var)

HASAN

**TOPTAN SEBZE
FİYATLARI**

20.6.94 Cuma günü
İstanbul Belediyesi Merkez Hâlin-
de sabahları öğlene kadar toptan sa-
tılan yaş meyva ve sebze fiyatları:
Cinsi Orta İvi

Armut yabanı	12	14
Erik türbe	8	12
Çilek frenk	25	30
Çilek ağaç	40	—
Kiraz	15	20
Zerdali	14	15
Şeftali	20	30
Şeftali Bursa	60	70
Badem	15	16
Limon	7	8
Karpuz yonidunya	40	60

Başlık maktu olarak	750
1 inci sayfa santimi	500
2 » » »	350
3 » » »	300
4 » » »	100
5 » » »	75
6 » » »	50

3 — Münakasaya gireceklerin kanunun tarif ettiği vesika ve 262 buğuk lira muvakkat teminat ile birlikte münakasa günü şubedeki komisvona müracaatları. 4919

Sahibi ve Neşriyat Müdürü: AHMET EMİN YALMAN
Basıldığı Yer: VATAN MATBAASI